

VESIHUOLLON ALUEELLINEN YLEISSUUNNITELMA SIIKAJOKI-, PYHÄJOKI- JA KALAJOKILAAKSOJEN ALUEILLE

Ramboll Finland Oy pyytää yleissuunnitelman ohjausryhmän puolesta lausuntoa liitteenä olevasta suunnitelmaluonnoksesta 5.10.2026 mennessä.

Siikalatvan kunnan lausunto

Suunnitelmaluonnoksessa ehdotetaan laajasti vesihuoltoyhteistyön tiivistämistä ja ylikunnallista toimintamallia. Esitettyihin laitosten tiivistämis- ja yhteistyöehdotuksiin Siikalatvan kunta suhtautuu positiivisesti, mutta korostaa paikallisen määräysvallan säilyttämistä. Kunnan 100 % omistama Siikalatvan Vesi ja Lämpö Oy sekä jätevedenpuhdistuksesta vastaava Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy toimivat tehokkaasti ja tuntevat alueen pitkien etäisyyksien sekä useiden taajamien muodostaman aluerakenteen erityishaasteet.

Siikalatvan kunta näkee tarpeellisena kartoittaa vaihtoehtoja ja selvittää laajempia rakenteita vesihuollolle. Siikalatvan kunta toteaa, että selvitys laajemmasta yhteistyöstä Pyhännän kanssa on ensisijainen vaihtoehto Haapaveden sijaan. Yleissuunnitelman luvussa 6.5. (Selvitys Siikalatvan seudun yhteistyöstä) kuvattu vaihtoehto VE2a toteuttaa tämän tavoitteen. Kyseinen vaihtoehto on Siikalatvan kunnan sekä sen tytäryhtiöiden näkökulmasta selvityksen arvoinen ja luonnollinen mm. Siikalatvan Vesi ja Lämpö Oy:n sekä Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy:n osalta. Toisaalta se turvaisi resursseja sekä Keskuspuhdistamolla, mutta myös Pyhännän vesilaitoksella. Vaihtoehdossa VE2a esitetään Siikalatvan ja Pyhännän yhteistyön syventämistä: jäteveden käsittelyn lisäksi yhteistyötä voitaisiin tehdä myös vedenotossa ja verkostojen ylläpidossa. Suunnitteluvaihtoehdossa esitetään selvitystä vesihuoltolaitosten yhdistymisestä yhdeksi yhteiseksi vesihuoltolaitokseksi. Nykyisten laitosten omaisuus siirtyisi yhteisen laitoksen omistukseen.

Vaihtoehto VE1b (Operointipalveluiden osto ulkopuolelta) oli selvitettävänä vuonna 2023, jolloin operointipalvelun osto ulkopuolelta todettiin kalliimmaksi vaihtoehdoksi. Kuntaomisteisen yhtiön oman henkilöstön toteuttamana myös sitoutuminen yhtiön omaisuuden laadun ja toimintavarmuuden ylläpitoon on havaittu vahvemmaksi.

Mikäli ylikunnallista operatiivista yhteistyötä syvennetään, se tulee tehdä siten, että nykyisten yhtiöiden sekä kunnan tavoitteet yhteistyöjärjestelyille tulee priorisoida. Lisäksi yhteistyöesitykset eivät saa johtaa kuluttajien tariffien kohtuuttomaan nousuun tai päätöksenteon karkaamiseen pois seutukunnalta. Siikalatvan kunnan näkökulmasta on tärkeää, että alueellinen suunnitelma tukee ja tunnustaa olemassa olevan vesihuolto- ja keskuspuhdistamorakenteen ja sen toimintaedellytykset ilman, että Siikalatvalle sälytetään kaukaisempien alueiden jätevesiratkaisujen investointikustannuksia.

Siikalatvan kunta pitää tärkeänä sitä, että alueellinen suunnitelma tukee laajojen ja harvaan asuttujen alueiden vesihuollon toimintavarmuutta. Suunnitelmassa on huomioitu ansiokkaasti ajantasainen kyberturvallisuuden riskienhallinnan toimintamalli viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien ja niiden fyysisen ympäristön suojaamiseksi poikkeamilta ja niiden vaikutuksilta. Suunnitelma ja erityisesti vaihtoehto VE2a mahdollistaa varautumiseen liittyvien kokemusten ja käytänteiden jakamisen, mikä on yhteistyönä tehokkaampaa kuin yksittäisen kunnan toimenpiteinä.

Yhteenvedona Siikalatvan kunta puoltaa yleissuunnitelmassa esitettyä selvitystä Siikalatvan seudun yhteistyöstä vaihtoehdon VE2a mukaisesti.